

**SPECJALNY OŚRODEK SZKOLNO – WYCHOWAWCZY
IMIENIA KAZIMIERZA KIREJCZYKA
W STAROGARDZIE GD.**

**PROGRAM WYCHOWAWCZO -
PROFILAKTYCZNY**

Spis treści

- I. Podstawa prawna
- II. Wprowadzenie
- III. Charakterystyka placówki
- IV. Założenia programu
- V. Szczegółowe zadania wychowawczo – profilaktyczne dla poszczególnych etapów edukacyjnych na lata 2024 – 2030
- VI. Sposoby realizacji programu
- VII. Monitoring i ewaluacja programu

Program opracował zespół:
Joanna Błażek
Karolina Dunajska
Magdalena Kiedrowska
Katarzyna Peplińska
Sylwia Puczyńska
Manuela Stobińska
Anna Wachnik
Irmina Waldoch
Ilona Węsierska

I. Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 900)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r., poz. 356)
- Konwencja o Prawach Dziecka z 20 listopada 1989 r.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. art.72
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r., poz.1798)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1309)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2022 r. poz. 1700)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1449)
- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606)
- Statut Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Starogardzie Gdańskim

II. Wprowadzenie

Wychowanie to proces wspierania dziecka w rozwoju angażujący wychowawcę (tzn. rodzica, nauczyciela, inną osobę znaczącą oraz wychowanka (dziecko/nastolatka). Osoby te pozostają w osobowej relacji, opartej na poszanowaniu godności zarówno wychowawcy, jak i wychowanka. Współdziałają one w osiąganiu celów wychowawczych, tj. pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej (emocjonalnej i intelektualnej), społecznej oraz duchowej. Wychowawca odpowiada za tworzenie warunków do rozwoju, zaś wychowanek za korzystanie z istniejących warunków w celu realizacji zadań rozwojowych.

Profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równoległe trzy obszary działania:

- wspomaganie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu – budowanie odporności i konstruktywnej zaradności,
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia,
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Działania profilaktyczne prowadzone w środowisku szkolnym są dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów i wynikają z diagnozy potrzeb i problemów występujących w społeczności szkolnej. Uwzględniają aktywność całego środowiska szkolnego. W realizacji zadań z zakresu wychowania i profilaktyki stosowane są strategie informacyjne, edukacyjne, wczesnej interwencji, działań alternatywnych, zmian środowiskowych oraz strategie zmian przepisów społecznych. Działania profilaktyczne są zintegrowane z działaniami wychowawczymi, innymi działaniami promującymi zdrowie, programem nauczania oraz systemem oceniania. Mają charakter długoterminowy, co daje szansę na korektę oraz kształtowanie postaw.

III. Charakterystyka placówki

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Starogardzie Gdańskim jest placówką dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym, z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz uczniów ze spektrum autyzmu, wymagających stosowania specjalnych oddziaływań wychowawczych, pomocy psychologiczno- pedagogicznej oraz zajęć rewalidacyjnych ze względu na występujące niepełnosprawności oraz które z powodu tych niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do szkoły w miejscu zamieszkania. Ośrodek prowadzi także zajęcia rewalidacyjno - wychowawcze indywidualne i grupowe dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, organizuje wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z problemami rozwojowymi. Prowadzi zajęcia edukacyjne i opiekuńczo- wychowawcze w szkole przyszpitalnej zorganizowanej w Zakładzie Opieki Zdrowotnej - w Szpitalu dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Starogardzie Gdańskim.

Uczniami ośrodka są dzieci i młodzież w wieku od 3 do 25 roku życia, zamieszkujące na terenie kilkunastu gmin, często odległych od siedziby ośrodka. Większość uczniów dowożona jest na zajęcia transportem organizowanym przez gminy w określonych stałych godzinach, duża grupa uczniów korzysta ze szkolnych świetlic dostosowanych wiekowo do uczniów przed i po zajęciach.

Specyfiką naszej placówki jest duże zróżnicowanie uczniów pod względem wieku, możliwości rozwojowych, intelektualnych i zdrowotnych oraz potrzeb, na różnych etapach i poziomach edukacji (przedszkole, szkoła podstawowa, szkoła branżowa I stopnia, szkoła przysposabiająca do pracy, grupy wychowawcze w internacie).

Sytuacja rodzinna naszych uczniów jest zróżnicowana: wśród nich są dzieci wychowujące się w rodzinach niepełnych, w rodzinach wymagających wsparcia w spełnianiu swoich funkcji opiekuńczo - wychowawczych, w pieczy zastępczej, objętych opieką sądu z powodu dysfunkcji w rodzinie, o różnym statusie materialnym.

W realizacji zadań edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych i profilaktycznych ośrodek współpracuje z wieloma podmiotami funkcjonującymi w środowisku lokalnym, działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży: poradnią psychologiczno – pedagogiczną, sądem rejonowym, ośrodkami pomocy społecznej, ośrodkami pomocy rodzinie, policją, strażą pożarną, strażą miejską, służbą zdrowia. Uczniowie i nauczyciele korzystają także z oferty szeregu instytucji wspomagających edukację formalną, wspierających rozwój uczniów oraz otwartych na współpracę: Starogardzkim Centrum Kultury, Ogniskiem Pracy Pozaszkolnej, Parafią Rzymsko – Katolicką, Nadleśnictwem Starogard, Schroniskiem dla Zwierząt, Cinema City, Muzeum Ziemi Kociewskiej, Ogrodem Dendrologicznym w Wirtach, Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, Kołem Gospodyń Wiejskich z Borzechowa, I Liceum Ogólnokształcącym, Środowiskowym Domem Samopomocy, Warsztatami Terapii Zajęciowej.

W placówce działa Rada Rodziców, która współpracuje z ośrodkiem w zakresie wszystkich spraw związanych z jego statutowymi zadaniami oraz Samorząd Uczniowski. Rada Rodziców organizuje m. in. kiermasze świąteczne, pozyskując dodatkowe fundusze na rzecz uczniów Ośrodka.

Ośrodek umożliwia uczniom udział w zajęciach rewalidacyjnych wspierających ich rozwój. Dużym zainteresowaniem uczniów cieszą się zajęcia w pracowni drewna oraz zajęcia plastyczne.

W ośrodku tradycyjnie organizowane są różnorodne uroczystości, imprezy i wydarzenia zgodnie z harmonogramem ustalonym na początku każdego roku szkolnego. Na stałe wpisane są takie wydarzenia jak: akademie okolicznościowe, realizacja projektów edukacyjno – wychowawczych o tematyce regionalnej, ekologicznej, obchody Dnia Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, Tydzień Czytania Dzieciom w ramach ogólnopolskiej akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom”, akcja „Sprzątanie Świata”, otrzęsiny w internacie, akcje i projekty profilaktyczno - wychowawcze, mikołajki, wigilia w internacie i klasowe spotkania wigilijne, przedstawienie jasełkowe na Boże Narodzenie, bale karnawałowe, wycieczki i biwaki klasowe, apele świąteczne. Uczniowie biorą udział w imprezach, turniejach, konkursach i przeglądach organizowanych przez inne szkoły, placówki i podmioty. Angażują się w akcje charytatywne na rzecz innych ludzi i zwierząt. Aktywnie rozwijają zainteresowania czytelnicze z pomocą „Bajkowitzu” i Oddziału Bajka- Wędrująca Szpitalna Biblioteka.

W placówce kultywuje się ceremoniał szkolny z udziałem sztandaru podczas organizacji obchodów świąt państwowych i ważnych uroczystości szkolnych: inauguracja i zakończenie roku szkolnego, ślubowanie uczniów klas pierwszych, Dzień Edukacji Narodowej, rocznica Odzyskania Niepodległości, rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja.

Ośrodek współpracuje ze Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Pinokio”, które pozyskuje dodatkowe fundusze na prowadzenie zajęć, wycieczek, terapii.

W Ośrodku prowadzone są zajęcia Wczesnego Wspomagania Rozwoju oraz program „Za życiem.”

IV. Założenia programu

Spółeczność szkolną ośrodka stanowią uczniowie, ich rodzice oraz wszyscy pracownicy placówki. Osoby te współpracują ze sobą w atmosferze wzajemnego zrozumienia i szacunku.

Działania wychowawczo – profilaktyczne stanowią integralną część procesu kształcenia i należą do priorytetowych zadań placówki.

Zadaniem ośrodka jest tworzenie warunków niezbędnych do zapewnienia uczniowi poczucia bezpieczeństwa, budowania i wzmacniania poczucia własnej wartości i akceptacji oraz komfortu psychicznego w procesie integracji ze środowiskiem, jednocześnie warunków wyzwalających i wspierających aktywność i uczestniczenie w życiu klasy, szkoły, rodziny i środowiska.

Misją ośrodka jest przygotowanie uczniów, w miarę ich możliwości, do niezależnego, samodzielnego, aktywnego i twórczego życia oraz zaspokajanie ich specjalnych potrzeb edukacyjnych i rehabilitacyjnych.

Uczeń – absolwent ośrodka:

- rozumie i przestrzega zasady zgodnego współżycia w grupie,
- dostrzega i rozumie innych, akceptuje ich odrębność,
- potrafi kulturalnie zwracać się do innych,
- potrafi nawiązywać i utrzymywać poprawne kontakty z rówieśnikami i dorosłymi,
- potrafi nazywać, wyrażać i kontrolować swoje emocje,
- ma poczucie własnej wartości i wiarę we własne siły,
- rozumie potrzebę stosowania profilaktyki prozdrowotnej,
- zna zagrożenia wynikające z uzależnień,
- zauważa sytuacje zagrażające bezpieczeństwu własnemu i innych,
- zna swoje prawa i obowiązki,
- szanuje wartości: prawdę, dobro, piękno, sprawiedliwość, uczciwość,
- potrafi zwrócić się o pomoc w sytuacjach trudnych,
- potrafi cieszyć się z własnych sukcesów, docenia sukcesy innych,
- potrafi pogodzić się z porażką,
- zna i kultywuje tradycje rodzinne, szkolne, środowiskowe, regionalne i narodowe.

Program wychowawczo - profilaktyczny został opracowany na podstawie przyjętej w ośrodku **konceptji wychowania i systemie wartości**, takich jak:

- **równość**: pełne uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym,
- **wolność**: autonomia w podejmowaniu decyzji, prawo samostanowienia,
- **godność**: przekonanie o własnej wartości i oczekiwanie poszanowania swojej osoby,
- **odpowiedzialność**: za własne czyny, za drugiego człowieka,

- **samodzielność**: rozwijanie autonomii, przygotowanie do pełnienia ról społecznych, dążenie do kierowania własnym rozwojem,
- **tolerancja**: akceptowanie inności, poszanowanie każdego człowieka,
- **prawdomówność i kultura bycia** na co dzień,
- **pracowitość**: dążenie do doskonalenia umiejętności i zdobywania nowych,
- **koleżeństwo**: umiejętność budowania pozytywnych relacji z rówieśnikami,
- **szacunek**: przekonanie o podmiotowości i wartości każdego człowieka.

Celami strategicznymi programu są:

- kształtowanie bezpiecznego i przyjaznego klimatu w ośrodku poprzez budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów, nauczycieli rodziców,
- wdrażanie uczniów do funkcjonowania społecznego oraz rozumienia i przestrzegania norm społecznych,
- wyposażenie uczniów w takie wiadomości i umiejętności, które pozwolą mu – na miarę indywidualnych możliwości - na korzystanie z jego wolności i praw człowieka oraz pozwolą mu na postrzeganie siebie jako niezależnej osoby i zdobycie maksymalnej samodzielności w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych,
- budowanie tożsamości uczniów i pozytywnego stosunku do samego siebie poprzez kształtowanie umiejętności realistycznego oceniania swoich możliwości i ograniczeń, umiejętności przezwycięzania ujemnych emocji związanych z niepełnosprawnością,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- ograniczanie i likwidowanie czynników zaburzających zdrowy styl życia,
- zapobieganie zachowaniom nieprzystosowanym: przemocy i agresji, używaniu środków psychoaktywnych, cyberprzemocy, wczesnej inicjacji seksualnej, popełnianiu czynów karalnych,
- wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców oraz nauczycieli,
- integrowanie ośrodka ze środowiskiem lokalnym i promowanie jego działalności w tym środowisku.

Struktura oddziaływań wychowawczo - profilaktycznych

Zadania dyrektora i wicedyrektorów:

- dbanie o prawidłowe funkcjonowanie ośrodka, o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej, kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole,
- wspieranie realizacji działań profilaktycznych w środowisku szkolnym,
- stwarzanie warunków do prawidłowej realizacji Konwencji o Prawach Dziecka,

- kontrola wypełniania przez uczniów obowiązku szkolnego,
- organizowanie szkoleń dla nauczycieli,
- organizowanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- dbanie o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie ośrodka.

Zadania pedagoga i psychologa:

- prowadzenie badań i działań diagnostycznych,
- prowadzenie konsultacji z rodzicami i nauczycielami w zakresie wiedzy dotyczącej procesów rozwoju oraz potrzeb dzieci i młodzieży,
- udzielanie uczniom pomocy psychologiczno – pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb,
- podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży,
- minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów,
- inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych,
- współdziałanie z instytucjami wspomagającymi realizację zadań wychowawczo – profilaktycznych,
- monitorowanie przebiegu realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego.

Zadania wychowawców/nauczycieli:

- diagnozowanie sytuacji wychowawczej w klasie/grupie, rozpoznawanie indywidualnych potrzeb uczniów,
- planowanie pracy wychowawczo – profilaktycznej,
- realizowanie w toku pracy edukacyjnej, wychowawczej, opiekuńczej i terapeutycznej treści i celów programu wychowawczo – profilaktycznego ośrodka,
- organizowanie i koordynowanie udzielania uczniom pomocy psychologiczno – pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb,
- udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej w pracy z uczniem.

Zadania rodziców:

- współdziałanie z nauczycielami i wychowawcą w zakresie wspomagania dziecka w jego rozwoju,

Zadania pracowników administracji i obsługi:

- informowanie dyrekcji o zauważonych zachowaniach problemowych wśród uczniów, dbanie o tworzenie przyjaznego klimatu ośrodka.

Wyniki ewaluacji Programu Wychowawczo – Profilaktycznego realizowanego w latach 2019 – 2024.

W ośrodku systematycznie analizowane i diagnozowane są wszystkie obszary działalności: postępy edukacyjne, efekty wychowania, klimat, potrzeby i problemy społeczności szkolnej.

Podstawą diagnozy są: wyniki ewaluacji wewnętrznej, ankiety, obserwacje, analiza dokumentacji (wyników klasyfikacji i promocji, wyników sprawdzianów i egzaminów, wyniki frekwencji, analiza wskaźników zachowań nieprzystosowawczych), ocena efektywności realizowanych w ośrodku programów: wychowawczo-profilaktycznego, diagnoza potrzeb opiekuńczo-wychowawczych.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny opracowany na lata szkolne 2019-2024 został poddany ewaluacji.

- W tym celu przeanalizowane zostały następujące dokumenty: sprawozdania wychowawców klas z realizacji klasowych programów wychowawczo-profilaktycznych wraz z oceną efektywności zrealizowanych działań;
- harmonogram realizacji działań z zakresu profilaktyki wychowawczej i promocji zdrowia sporządzone przez pedagogów szkolnych;
- wyniki diagnozy stopnia poczucia bezpieczeństwa uczniów;
- wyniki diagnozy czynników chroniących i czynników ryzyka w celu przeciwdziałania narkomanii i podejmowania zachowań ryzykownych przez uczniów;
- analizy sytuacji wychowawczej w I i II okresie kolejnych lat szkolnych opracowane przez pedagogów szkolnych.

Wnioski i rekomendacje:

- Ocena efektywności realizowanych działań wychowawczo – profilaktycznych wskazuje, że założenia Programu Wychowawczo – Profilaktycznego realizowanego w ośrodku w latach 2019 – 2024 sprzyjały kształtowaniu pożądanych postaw uczniów i wychowaniu do wartości.
- Działania wychowawczo – profilaktyczne realizowane w ośrodku skutkowały poprawą funkcjonowania uczniów, sprzyjały budowaniu pozytywnej atmosfery w placówce, miały także wpływ na postrzeganie ośrodka w środowisku lokalnym.
- Działania wychowawczo – profilaktyczne realizowane w ramach Programu Wychowawczo – Profilaktycznego były planowane i modyfikowane zgodnie z potrzebami i przy współudziale rodziców.

- Realizacja Programu była systematycznie poddawana analizie a wnioski z tych analiz były następnie wdrażane w życie.
- Na wszystkich etapach edukacyjnych efektywność działań wychowawczo – profilaktycznych została oceniona wysoko – na poziomie „więcej niż dobrym”.
- Najwyżej oceniono efekty realizowanych działań wychowawczych i profilaktycznych w szkole przysposabiającej do pracy oraz w szkole branżowej. Na pozostałych etapach edukacyjnych efektywność tych działań również została oceniona wysoko – na poziomie „więcej niż dobrym”.
- Uczniowie czują się bezpiecznie w ośrodku co wpływa korzystnie na ich poczucie przynależności i więzi ze szkołą i świadczy o pozytywnym klimacie placówki. Wysoki poziom bezpieczeństwa uczniów na terenie ośrodka wiąże się z obecnością wspierających dorosłych, reagujących w sposób zdecydowany na wszelkie przejawy agresji i przemocy.
- Obecna koncepcja Programu Wychowawczo – Profilaktycznego powinna być kontynuowana w kolejnych latach.

V. Szczegółowe zadania wychowawczo – profilaktyczne dla poszczególnych etapów edukacyjnych

Szkoła podstawowa klasy I – III dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, autyzmem

Model absolwenta - ucznia szkoły podstawowej z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, autyzmem – klasy I - III

- zna i stosuje podstawowe zasady higieny, bezpieczeństwa i zdrowego stylu życia,
- potrafi w podstawowym zakresie wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności do rozwiązywania problemów życia codziennego,
- potrafi kulturalnie zachować się w szkole i w środowisku pozaszkolnym,
- potrafi korzystać z informacji niezbędnych do dalszej nauki w szkole podstawowej.

OBSZAR: Ja, moje ciało i emocje	
<i>edukacja prozdrowotna</i>	ZADANIA
<p>1. Rozwijanie umiejętności dbania o własne zdrowie i bezpieczeństwo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie sprawności fizycznej i świadomości potrzeb własnego ciała. • Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie i bezpieczeństwo własne oraz innych. Stwarzanie środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia. • Poznawanie znaczenia aktywności fizycznej dla zdrowia, rozwijanie aktywnej postawy, wdrażanie do różnych form ruchu na świeżym powietrzu, rozwijanie zainteresowań sportowych uczniów, z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa.
<p>2. Znajomość podstawowych zasad higieny ciała i otoczenia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie nawyków higienicznych - higiena własnego ciała. • Rozwijanie umiejętności samoobsługowych, samodzielności. • Wdrażanie do dbałości o higienę otoczenia i miejsca nauki, pracy.
<p>3. Znaczenie właściwego odżywiania dla prawidłowego rozwoju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie zasad zdrowego, racjonalnego odżywiania się. • Kształtowanie zdrowych nawyków żywieniowych i postaw prozdrowotnych.
<p>4. Wdrażanie do bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z podstawowymi zasadami ruchu drogowego.

<p>5. Rola udzielania pierwszej pomocy.</p> <p>6. Kształtowanie właściwych postaw w odniesieniu do technologii informatycznej.</p> <p>7. Zdrowy styl życia w aspekcie psychicznym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie do bezpiecznego zachowania się w szkole, poza szkołą, w drodze do szkoły/ domu. • Poznawanie zasad zachowania w sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu, zasad udzielania pierwszej pomocy, korzystania z numerów alarmowych. • Współpraca m.in. z policją, służbą zdrowia w zakresie realizacji celów dotyczących zdrowia i bezpieczeństwa. <ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie do właściwego korzystania z zasobów internetu jako źródła informacji. • Kształtowanie umiejętności wyszukiwania i rozsądnego wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno – komunikacyjnych. • Kształtowanie świadomości negatywnego wpływu uzależnień od technologii na zdrowie fizyczne i psychiczne oraz kontakty społeczne. Sygnalizowanie problemów dotyczących niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, wdrażanie do respektowania ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, internetu i multimedów. <ul style="list-style-type: none"> • Dbanie o prawidłowy rozwój psychiczny – kształtowanie takich cech jak wytrwałość, pokonywanie trudności, koncentracja uwagi, umiejętność wygrywania i przegrywania, podporządkowywanie się regułom, panowanie nad emocjami. • Rozwijanie umiejętności dokonywania właściwych wyborów - moje zdrowie a uzależnienia. • Wdrażanie do dbałości o zdrowie psychiczne, do szukania pomocy w sytuacjach kryzysowych. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych w sposób konstruktywny. • Kształtowanie umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.
<i>edukacja emocjonalna</i>	ZADANIA
1. Rozwijanie samoświadomości.	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie tożsamości osobistej poprzez udział w różnych sytuacjach edukacyjnych.

<p>2. Poznawanie mocnych stron, rozwijanie zainteresowań.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Umożliwianie dziecku odczuwania własnej wartości w toku działalności szkolnej. • Wzmacnianie poczucia własnej wartości, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie mocnych stron. • Stwarzanie okazji, wspieranie, inspirowanie do rozwijania zainteresowań sportowych, czytelniczych, plastycznych, muzycznych, tanecznych i innych.
<p>3. Emocje i ich wyrażanie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie umiejętności rozpoznawania i rozumienia swoich emocji i uczuć, nazywania ich. • Uświadamianie własnych potrzeb, nazywanie ich (włączanie alternatywnych metod komunikacji). • Uświadamianie emocji i potrzeb innych osób, emocji w grupie rówieśniczej. • Kształtowanie umiejętności wyrażania emocji w sposób akceptowany społecznie, w sposób umożliwiający adaptację w nowej grupie, współdziałanie w parze, w zespole, w grupie. • Stwarzanie okazji, sytuacji wychowawczych do wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji.
<p>4. Emocje w relacjach z innymi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie umiejętności rozpoznawania, rozumienia, nazywania emocji oraz uczuć innych osób, potrzeby tworzenia relacji. • Kształtowanie umiejętności odróżniania dobra od zła, właściwych i niewłaściwych zachowań. • Przygotowanie do sprawiedliwego oceniania własnego zachowania i innych osób. • Kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej. • Kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów. • Rozwijanie empatii, wdrażanie do podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym.
<p>5. Moje prawa i obowiązki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie świadomości własnych praw oraz praw innych. • Wdrażanie do brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie pozytywnej motywacji do obowiązków domowych, szkolnych na miarę własnych indywidualnych możliwości. • Stwarzanie okazji do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego pozytywnego wizerunku, poczucia własnej wartości z poszanowaniem innych osób.
OBSZAR: Ja w przestrzeni społecznej	
<i>edukacja prorodzinna</i>	ZADANIA
<p>1. Bogacenie wiadomości o rodzinie i jej tradycjach.</p> <p>2. Współczesny model rodziny.</p> <p>3. Respektowanie praw wszystkich ludzi, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji, kształtowanie postaw tolerancyjnych.</p> <p>4. Ja i członkowie rodziny, nasze zainteresowania, zawody.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Budowanie pozytywnych relacji rodzinnych - mój dom, domownicy. Poznawanie struktury rodziny, tradycji rodzinnych. • Kształtowanie zasad kultury osobistej, umiejętności właściwego zachowania i porozumiewania się w środowisku domowym (tradycje i normy społeczne). • Poznawanie współczesnego modelu rodziny. • Zapewnianie wsparcia emocjonalnego wychowankom w sytuacji kryzysu w rodzinie, w pieczy zastępczej. • Wdrażanie do okazywania szacunku wobec członków rodziny, wobec osób starszych. • Kształtowanie postaw tolerancyjnych - akceptacja siebie oraz innych osób w rodzinie, pomaganie słabszym i chorym. • Kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego, orientacji seksualnej, pochodzenia. • Poznawanie praw i obowiązków dziecka i poszczególnych członków rodziny. • Rozwijanie zainteresowań, mocnych stron wychowanków (elementy orientacji prozawodowej). Poznawanie czynności, zajęć, zawodów wykonywanych przez poszczególnych członków rodziny. • Przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, rozwijanie samodzielności, czynności samoobsługowych, budzenie szacunku dla pracy ludzi, różnych zawodów. • Wdrażanie członków rodziny, w tym opiekunów prawnych do udziału wraz z dziećmi w życiu klasy i szkoły.

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie umiejętności samodzielnej organizacji czasu przeznaczonego na odpoczynek indywidualny i z rodziną.
<i>edukacja regionalna i patriotyczna</i>	ZADANIA
<p>1. Kształtowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej.</p> <p>2. Kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną.</p> <p>3. Kształtowanie gotowości do uczestniczenia w życiu środowiska lokalnego, w kulturze.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie świadomości wartości uznawanych przez środowisko domowe, szkolne, lokalne i narodowe. Stwarzanie okazji do aktywności społecznej opartej o te wartości. • Poznawanie najbliższego otoczenia, regionu - moja miejscowość i region Kociewie, poznawanie tradycji, kultury oraz walorów przyrodniczych, turystycznych regionu. • Poznanie Starogardu Gdańskiego i okolic, historii naszego miasta: zabytki, miejsca pamięci. • Wdrażanie do szanowania tradycji i kultury własnego narodu. Udział w obchodach uroczystości państwowych. • Kształtowanie szacunku wobec symboli narodowych – flaga, godło i hymn państwowy. • Poznawanie pieśni patriotycznych i utworów literackich o tematyce historyczno – patriotycznej, baśni, legend narodowych i regionalnych. • Umożliwianie kontaktu z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami, miejscami, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność. • Uczestnictwo w życiu środowiska lokalnego, w kulturze, rozwijanie umiejętności wyrażania swoich spostrzeżeń i przeżyć za pomocą plastycznych, muzycznych, technicznych środków wyrazu. • Umożliwianie kontaktu z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do regionalnego i polskiego dziedzictwa kultury.
<i>edukacja ekologiczna</i>	ZADANIA
1. Rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska naturalnego.	<ul style="list-style-type: none"> • Poznawanie, uświadamianie wpływu codziennych czynności i zachowań w domu, w szkole na stan środowiska naturalnego. • Poznawanie współzależności człowieka z przyrodą, roli bioróżnorodności.

<p>2. Uświadomienie wpływu przyrody na życie ludzi, zwierząt i roślin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poznawanie podstawowych gatunków roślin i zwierząt (w tym znajdujących się pod ochroną) z najbliższego środowiska. • Poznawanie różnych środowisk przyrodniczych (krajobrazy i ekosystemy) oraz sposobów spędzania czasu w zgodzie z przyrodą. • Podejmowanie działań rozwijających świadomość ekologiczną i wdrażanie do konkretnych działań proekologicznych. • Włączanie uczniów do udziału w różnych działaniach, akcjach, konkursach promujących ekologię.
<p>3. Poznanie walorów przyrodniczych i turystycznych najbliższego otoczenia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie do aktywnego poznawania najbliższego regionu, poznawanie walorów przyrodniczych, turystycznych najbliższego otoczenia, rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim najbliższym otoczeniu.

Szkoła podstawowa - klasy IV - VIII dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, autyzmem

Model absolwenta - ucznia szkoły podstawowej z niepełnosprawnością umysłową w stopniu lekkim (klasy IV – VIII):

- stara się poszerzać i pogłębiać swoją wiedzę,
- posiada wiadomości i umiejętności w zakresie niezbędnym do dalszego kształcenia,
- wykorzystuje zdobytą wiedzę i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania problemów życia codziennego, a w razie potrzeby zwraca się o pomoc do odpowiednich osób lub instytucji,
- świadomie dąży do usprawnienia swojego warsztatu pracy,
- poczuwa się do współodpowiedzialności za wyniki pracy w grupie,
- respektuje społeczne przyjęte normy zachowań i jest świadomy konsekwencji postępowania niezgodnego z prawem,
- uczestniczy w życiu społecznym i w sposób kulturalny wyraża swoje potrzeby i opinie,
- szanuje godność własną i drugiego człowieka,
- jest wrażliwy na piękno i troszczy się o ochronę przyrody,
- pracuje nad mocnymi i słabymi stronami swojego charakteru,
- dba o własny wygląd i higienę osobistą,
- zna zasady zdrowego stylu życia i stara się ich przestrzegać.

OBSZAR	ZADANIA
<p>Ja, moje ciało i emocje</p>	<p>ZDROWIE PSYCHICZNE I HIGIENA OSOBISTA UCZNIĄ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie nawyków dbania o własne zdrowie, higienę osobistą i kondycję psychiczną <ul style="list-style-type: none"> — Poznanie zasad zdrowego odżywiania; estetyka podawania posiłków; dolegliwości i choroby związane z niewłaściwym i nieregularnym odżywianiem. — Zapoznanie uczniów z zasadami higieny i skutkami jej nieprzestrzegania. Utrwalanie tych zachowań. Higiena okresu dojrzewania. Charakterystyka przemian zachodzących w okresie dojrzewania. — Zapobieganie wadom postawy. — Poznanie zasad udzielania pierwszej pomocy. — Promowanie racjonalnego rozkładu dnia z uwzględnieniem aktywności fizycznej ucznia.

- **Zapoznanie z rodzajami i skutkami uzależnień istniejących we współczesnym świecie. Sposoby zapobiegania.**
  - Zagrożenia i konsekwencje dla organizmu i psychiki człowieka wynikające z używania środków psychoaktywnych: nikotyna, alkohol, nowe środki psychoaktywne.
  - Zagrożenia i konsekwencje wynikające z nadużywania i niewłaściwego korzystania z urządzeń multimedialnych i technologii komunikacyjnych.

BUDOWANIE I WSPIERANIE INDYWIDUALNEGO POTENCJAŁU UCZNIĄ

- **Rozpoznawanie środowiska rodzinnego ucznia**
  - Gromadzenie i wymiana informacji dotyczących ucznia i jego rodziny.
- **Poznanie możliwości psychofizycznych ucznia**
  - Określenie zakresu wiadomości, poziomu umiejętności, zaradności i samodzielności ucznia.
  - Określenie sytuacji zdrowotnej ucznia.
- **Wspieranie rozwoju ucznia**
  - Indywidualne podejście do każdego ucznia.
  - Promowanie postępów w nauce i zachowaniu.
  - Rozwijanie indywidualnych zainteresowań i zdolności.
  - Zachęcanie ucznia do udziału w życiu kulturalnym środowiska szkolnego i lokalnego.
  - Wzmacnianie poczucia własnej wartości.
  - Budowanie pozytywnego obrazu siebie, rozumienie swoich uczuć.
  - Poznawanie sposobów radzenia sobie ze stresem.
  - Kształtowanie umiejętności skutecznego rozwiązywania problemów.
  - Nabywanie i doskonalenie umiejętności korzystania z technologii informacyjnej i komunikacyjnej.
  - Promowanie książki, kontaktu ze sztuką jako formy spędzania wolnego czasu.
  - Zapoznanie ucznia z prawami i obowiązkami.
- **Kształtowanie kultury osobistej**
  - Promowanie zasad kultury życia codziennego.
  - Promowanie właściwych zachowań.
  - Propagowanie zasad savoir – vivre.
  - Propagowanie kultury słowa.

<p>Ja w przestrzeni społecznej</p>	<p>KSZTAŁTOWANIE POSTAW PATRIOTYCZNYCH I OBYWATELSKICH UCZNIĄ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kultywowanie tradycji narodowych, kształtowanie postawy szacunku dla symboli narodowych <ul style="list-style-type: none"> — Poznanie najważniejszych wydarzeń z historii Polski. — Poszanowanie miejsc pamięci narodowej. — Poczucie przynależności do państwa i narodu polskiego. — Poznanie symboli narodowych, ich historii i symboliki (godło, flaga, hymn Polski). • Rozwijanie patriotyzmu lokalnego <ul style="list-style-type: none"> — Poznanie historii Starogardu Gdańskiego i regionu. — Poznanie i utrwalanie regionalnych tradycji i obyczajów Kociewia. <p>BEZPIECZEŃSTWO UCZNIĄ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności samodzielnego, codziennego dbania o własne bezpieczeństwo; doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń i właściwego zachowania się w sytuacjach niebezpiecznych <ul style="list-style-type: none"> — Zapoznanie uczniów z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych. — Kształtowanie umiejętności właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych. — Właściwe reagowanie w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia ucznia (standardy ochrony małoletnich). • Kształtowanie umiejętności korzystania z technologii informacyjno – komunikacyjnych <ul style="list-style-type: none"> — Zwiększenie świadomości uczniów na temat korzyści i zagrożeń związanych z korzystaniem z multimediiów i internetu; cyberprzemoc - kształtowanie świadomości zagrożenia, umiejętności jego rozpoznawania i sposobów radzenia sobie z nim; rozpoznawanie symptomów uzależnienia od komputera i Internetu, rozwijanie świadomości na temat prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.
---	---

- **Kształtowanie postaw sprzyjających rozwiązywaniu konfliktów i niwelujących zachowania agresywne**
  - Wyposażenie uczniów w wiedzę nt. przyczyn agresji, jej skutków i konstruktywnych sposobów reagowania.
  - Uświadamianie uczniom konsekwencji braku umiejętności kontrolowania własnych zachowań.
  - Eliminowanie zachowań agresywnych i prób siłowego rozwiązywania konfliktów poprzez uczenie właściwych sposobów rozwiązywania konfliktów.
  - Kształtowanie umiejętności oceny własnego postępowania.
  - Kształtowanie empatii, gotowości do niesienia pomocy ludziom i zwierzętom.
  - Kształtowanie poszanowania dla własności prywatnej i społecznej.
  - Propagowanie życzliwości, otwartości i kultury osobistej w relacjach międzyludzkich.
  - Promowanie odwagi cywilnej i reagowania w przypadku bycia świadkiem przemocy, wandalizmu, wymuszania.
  - Przestrzeganie norm i zasad życia społecznego.

KSZTAŁTOWANIE POSTAW PROSPOŁECZNYCH

- **Integrowanie zespołów klasowych i społeczności szkolnej**
  - Integracja uczniów w zespole klasowym.
  - Kształtowanie odpowiedzialności za zespół klasowy i jej poszczególnych członków.
  - Wzajemna życzliwość i wspieranie się w sytuacjach trudnych oraz umiejętność współpracy.
  - Budowanie więzi między uczniami i nauczycielami.
- **Integracja uczniów ze środowiskiem lokalnym – promocja Ośrodka**
  - Kształtowanie poczucia przynależności do środowiska lokalnego.
  - Organizowanie i udział w imprezach i wydarzeniach na terenie miasta, powiatu, województwa.
  - Korzystanie z dóbr kultury miasta, powiatu, województwa.
  - Kształtowanie pozytywnego wizerunku ucznia w środowisku lokalnym jako potencjalnego pracownika, klienta, użytkownika.

	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie rozwoju moralnego i duchowego ucznia <ul style="list-style-type: none"> — Uwrażliwienie uczniów na krzywdę i cierpienie drugiego człowieka. — Motywowanie uczniów do udzielania pomocy potrzebującym (ludziom i zwierzętom). — Rozwijanie aktywności uczniów poprzez działania z zakresu wolontariatu. — Kształtowanie postawy tolerancji: poszanowanie odmienności w sferze wiary, upodobań, zainteresowań, wyglądu zewnętrznego, sytuacji materialnej, pozycji społecznej, stopnia i rodzaju niepełnosprawności. — Przekazywanie uniwersalnych wartości etycznych: dobro, sprawiedliwość, piękno, prawda, miłość, przyjaźń, uczciwość i inne. • Rozwijanie właściwych postaw wobec środowiska przyrodniczego <ul style="list-style-type: none"> — Zapoznanie uczniów ze skutkami ingerencji człowieka w świat przyrody. — Uczenie właściwych zachowań w kontaktach z przyrodą. — Zapoznanie z instytucjami działającymi na rzecz ochrony środowiska. — Dbanie o czystość terenu w pobliżu szkoły. • Przygotowanie ucznia do pełnienia różnych ról społecznych <ul style="list-style-type: none"> — Zachęcanie uczniów do czynnego udziału w życiu klasy, szkoły i rodziny. — Przygotowanie ucznia do odpowiedzialnego rodzicielstwa i prawidłowego funkcjonowania w rodzinie. — Zapoznanie uczniów z lokalizacją urzędów w mieście, zakresem ich działania w aspekcie obsługi obywatelskiej. — Rozwijanie samodzielności zgodnie z indywidualnymi możliwościami ucznia. — Przygotowanie ucznia do podjęcia pracy zawodowej poprzez kształtowanie pozytywnego stosunku do pracy, poznanie predyspozycji niezbędnych do wykonywania poszczególnych zawodów, korzyści płynących z wyboru danego zawodu. — Przekazywanie wiedzy dotyczącej roli pieniądza, jego wartości nabywczej oraz nauka zarządzania pieniędzmi.
--	---

Szkoła podstawowa - oddziały dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym

Model absolwenta - ucznia szkoły podstawowej z niepełnosprawnością umysłową w stopniu umiarkowanym lub znacznym:

- potrafi na miarę swoich możliwości psychofizycznych porozumiewać się z otoczeniem,
- posiada niezależność życiową w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych,
- jest zaradny w życiu codziennym odpowiednio do swojego poziomu sprawności,
- uczestniczy w różnych formach życia społecznego przestrzegając ogólnie przyjętych norm i zasad

OBSZAR	ZADANIA
<p>Ja, moje ciało i emocje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wdrażanie do samodzielnego wykonywania czynności lub sygnalizowania potrzeb związanych z samoobsługą, dbaniem o higienę osobistą z poszanowaniem prawa do intymności; • zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych; • zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej; • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym; • kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie; • nazywanie, wyrażanie, kontrolowanie swoich emocji oraz rozpoznawanie emocje u innych osób • rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; • uświadomienie wpływu przyrody na życie ludzi, zwierząt i roślin; • przygotowanie uczniów do roli dorosłej kobiety i mężczyzny; wprowadzenie elementów wiedzy o rozwoju i zmianach własnego ciała oraz elementów wiedzy o seksualności człowieka; • zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych; • uczenie umiejętności ochrony siebie, (rozpoznawanie „dobrego„ i „złego” dotyku), swojej intymności oraz poszanowania intymności innych osób; • kształtowanie umiejętności bezpiecznego korzystania z technologii informacyjno – komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu nadmiernej pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, internetu i multimediiów; • przygotowanie do bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach;

	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy. • rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły • dostrzeganie odmienności innych i akceptowanie ich odrębności • rozwijanie pewności siebie, umiejętności wyrażania swoich potrzeb, • uwrażliwianie na krzywdę innych, rozwijanie empatii, odpowiedniego reagowania w sytuacjach trudnych, • pogłębianie wiedzy na temat praw dziecka • wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa- uczeń umie reagować na krzywdę innych i wie gdzie szukać pomocy
<p>Ja w przestrzeni społecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych: rozwijanie motywacji do porozumiewania się z drugą osobą (rówieśnikiem, dorosłym), komunikowania potrzeb i stanów emocjonalnych za pomocą mowy lub wspomagających bądź alternatywnych metod komunikacji; • kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzania się; • nawiązywanie pozytywnego kontaktu emocjonalnego nauczyciela z uczniem oraz między uczniami; • tworzenie sytuacji wychowawczych umożliwiających doświadczanie relacji społecznych, przygotowanie do pełnienia różnych ról społecznych, wzmacnianie pozytywnych przeżyć związanych z pełnionymi rolami; • uczenie się zachowań zgodnych z ogólnie przyjętymi normami życia społecznego; • kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej. • uczenie się umiejętności kontroli własnych zachowań i kształtowanie niezależności uczuciowej; • kształtowanie umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach społecznych; uczenie umiejętności radzenia sobie z lękiem, niepokojem, stresem, porażką oraz rozwiązywania sytuacji konfliktowych; • kształtowania umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła; • rozwijanie wrażliwości na potrzeby innych ludzi, szanowanie powszechnie przyjętych zasad, budowanie postawy świadomego uczestnictwa i zaangażowania z życie społeczne • rozbudzanie zainteresowania i szacunku dla otaczającej przyrody i wychowanie do życia w harmonii z przyrodą; • uświadamianie uczniom ich ograniczeń wynikających z niepełnosprawności, które mogą napotkać w życiu; • kształtowanie umiejętności bycia asertywnym; • rozwijanie umiejętności dokonywania wyboru i budzenie poczucia odpowiedzialności za własne decyzje oraz uczenie obowiązkowości; • rozwijanie wrażliwości i kreatywności artystycznej zgodnie z potrzebami i możliwościami uczniów;

	<ul style="list-style-type: none"> • udział w różnych wydarzeniach społecznych i kulturalnych w roli odbiorcy i twórcy kultury, uczenie przy tym wyrażania swoich przeżyć, emocji i doświadczeń; • przygotowanie uczniów do wyboru formy spędzania czasu wolnego i aktywnego w niej udziału; • przybliżanie tradycji i obyczajów lokalnych i narodowych; rozbudzanie poczucia przynależności do społeczności lokalnej, regionu, narodu;
--	--

Szkoła przysposabiająca do pracy dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną

Model absolwenta - ucznia szkoły przysposabiającej do pracy:

- jest autonomiczny w zakresie zaspokajania własnych potrzeb i zaradny w życiu codziennym – na miarę swoich możliwości,
- jest przygotowany do podjęcia aktywności zawodowej w warunkach pracy chronionej i w domu,
- troszczy się o własny rozwój osobisty,
- jest przygotowany do uczestnictwa w życiu społecznym.

OBSZAR	ZADANIA
Ja, moje ciało i emocje	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie maksymalnej samodzielności w zakresie zaspokajania potrzeb życiowych • kształtowanie umiejętności porozumiewania się z otoczeniem w jak najpełniejszy sposób werbalnie lub pozawerbalnie z wykorzystaniem AAC • kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie • dbanie o równowagę i dobrostan psychiczny wychowanków zgodnie z procedurami, w tym ze Standardami Ochrony uczniów przed krzywdzeniem • utrwalanie nawyku bezpiecznego poruszania się po drogach • kształtowanie umiejętności utrzymania ładu i porządku w swoim otoczeniu • kształtowanie zachowań służących zdrowiu rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy • dbanie o higienę ciała i stroju oraz dbałości o prawidłowe odżywianie się • pomoc w rozpoznawaniu i nazywaniu emocji własnych i innych osób oraz kształtowanie umiejętności radzenia sobie z przeżyciami • kształtowanie umiejętności społecznych- eliminowanie aroganckich zachowań i wulgaryzmów, ćwiczenia w rozwiązywaniu sytuacji trudnych, poznawanie sposobów zwracania się o pomoc • umiejętność podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku • kształtowanie postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę • uświadomienie wpływu przyrody na życie ludzi i zwierząt • pogłębianie wiedzy na temat praw dziecka • pomoc w odkrywaniu własnych możliwości, predyspozycji, talentów, umiejętność wyrażania swoich potrzeb • uświadamianie zasad bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych • kształtowanie umiejętności bezpiecznego korzystania z technologii informacyjno- komunikacyjnych, kształtowanie

	<p>świadomości negatywnego wpływu nadmiernej pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, a w szczególności opartych na sztucznej inteligencji</p> <p>respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediów</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowanie świadomości na temat niebezpieczeństw wynikających ze stosowania i nadużywania środków psychoaktywnych • przygotowanie do pełnienia roli dorosłej kobiety i mężczyzny • uczenie umiejętności ochrony siebie, swojej intymności oraz poszanowanie intymności innych osób
<p>Ja w przestrzeni społecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności porozumiewania się z otoczeniem w jak najpełniejszy sposób werbalnie lub pozawerbalnie z wykorzystaniem AAC • kształtowanie umiejętności społecznych- eliminowanie aroganckich zachowań i wulgaryzmów, ćwiczenia w rozwiązywaniu sytuacji trudnych, poznawanie sposobów zwracania się o pomoc innych • nawiązywanie pozytywnego kontaktu emocjonalnego ucznia z nauczycielem oraz między uczniami • przestrzeganie zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym • przygotowanie do uczestnictwa w różnych formach życia społecznego • kształtowanie umiejętności kontroli własnych zachowań i kształtowanie niezależności uczuciowej • kształtowanie zachowań proekologicznych i prozdrowotnych • kształtowanie umiejętności nawiązywania relacji rówieśniczych i rozwiązywania konfliktów- zasady bezpiecznych relacji • uczestnictwo w życiu szkoły, rozumienie swoich praw oraz ich przestrzeganie • kształtowanie umiejętności wyboru formy spędzania czasu wolnego i aktywnego w niej udziału • rozwijanie wrażliwości i kreatywności artystycznej, rozwijanie czytelnictwa • tworzenie warunków do poznawania kultury i tradycji swojej miejscowości, regionu, kraju oraz uczenie tolerancji dla innych kultur • przygotowanie do bezpiecznego poruszania się w przestrzeni cyfrowej- ochrona danych osobowych

Szkoła branżowa

Model absolwenta - ucznia szkoły branżowej I stopnia:

- jest przygotowany do uzyskania kwalifikacji zawodowych, dalszego kształcenia i życia społecznego oraz podjęcia aktywności zawodowej,
- wie jak i gdzie poszukiwać pracy, zna sposoby dopełniania formalności związanych z zatrudnieniem,
- posiada wiedzę i umiejętności niezbędne do dalszego kształcenia i życia w warunkach współczesnego świata,
- potrafi dokonywać właściwych wyborów i hierarchizacji wartości w różnych sytuacjach życiowych,
- jest kreatywny i chętny do poszerzania swoich wiadomości i umiejętności w różnych dziedzinach życia,
- przestrzega ogólnie przyjętych norm, jednocześnie zachowując prawo do inności.

OBSZAR	ZADANIA
Ja, moje ciało i emocje	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie nawyku dbania o własne zdrowie, estetykę własną i otoczenia. Utrzymanie higieny ciała i dbałość o schludny wygląd. • Nabywanie umiejętności prowadzenia zdrowego stylu życia. Umiejętne zagospodarowanie czasu wolnego. • Kształtowanie sprawności fizycznej i odporności. Rozwijanie nawyku uprawiania sportu i posiadanych predyspozycji do uprawiania dyscyplin sportowych. • Profilaktyka i psychoedukacja w zakresie zaburzeń odżywiania. • Profilaktyka uzależnień - uzmysłowienie szkodliwości spożywania alkoholu, palenia papierosów, zażywania środków odurzających i substancji psychoaktywnych. • Rozwijanie umiejętności stosowania w praktyce strategii radzenia sobie ze stresem. • Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i radzenia sobie z objawami obniżonego nastroju, nerwic i depresji u siebie oraz osób ze swego otoczenia. • Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń cywilizacyjnych: uzależnienia od komputera, telefonu, gier; sekty, subkultury, cyberprzemoc, manipulacje.
Ja w przestrzeni społecznej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie do pełnienia ról zawodowych<ul style="list-style-type: none"> • Nabywanie umiejętności tworzenia dokumentów rekrutacyjnych, aplikacyjnych, CV. • Uczenie się autoprezentacji niezbędnej przy rozmowie kwalifikacyjnej. • Uczenie się radzenia sobie z sytuacjami trudnymi w pracy. • Poznawanie zasad etyki w pracy. 2. Przygotowanie do pełnienia ról w rodzinie<ul style="list-style-type: none"> • Budowanie obrazu matki i ojca w rodzinie jako autorytetu i wzoru do naśladowania.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postawy odpowiedzialności i opiekuńczości względem starszych i chorych członków rodziny. • Analizowanie skutków przedwczesnego macierzyństwa / ojcostwa. <p>3. Kształtowanie postaw prospołecznych i patriotycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utrwalanie nawyków związanych z kulturą osobistą. • Rozwijanie umiejętności kierowania się ważnymi dla grupy normami i kryteriami postępowania. • Kształtowanie adekwatnego poczucia własnej wartości. • Kształtowanie postaw prospołecznych i obywatelskich w duchu poszanowania wartości uniwersalnych, narodowych, państwowych i lokalnych. • Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego. • Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się, z uwzględnieniem sytuacji i miejsca. • Rozbudzanie zainteresowań kulturalnych.
--	---

VI. Sposoby realizacji programu

Program będzie realizowany w następujących formach:

- zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego,
- zajęcia z wychowawcą,
- zajęcia pozalekcyjne,
- zajęcia rewalidacyjne,
- zajęcia w ramach pomocy psychologiczno- pedagogicznej,
- zajęcia warsztatowe dla uczniów, nauczycieli i rodziców,
- zajęcia z pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką szkolną,
- zajęcia integrujące środowisko szkolne (wycieczki, imprezy, festyny, dyskoteki itp.),
- udział w akcjach, projektach, programach o zasięgu ogólnopolskim, lokalnym i działaniach pomocowo-charytatywnych wynikających z bieżących potrzeb,
- spotkania profilaktyczne ze specjalistami instytucji wspomagających,
- gazetki ścienne – prezentacja osiągnięć uczniów, wyników frekwencji,
- kącik dla rodziców „Szkoła dla Rodziców” w mediach społecznościowych,
- programy z zakresu promocji zdrowia, profilaktyki uzależnień, projekty edukacyjno – wychowawcze,
- indywidualna praca z uczniami i rodzicami,
- spotkania z osobami reprezentującymi instytucje pozaszkolne w ramach edukacji prozdrowotnej i bezpieczeństwa,
- kodeksy klasowe - praca w oparciu o klasowe systemy zasad i norm,
- programy i działania naprawcze planowane przez zespoły nauczycieli,
- grupowe i indywidualne systemy motywacyjne,
- wdrażanie nowych lub sprawdzonych sposobów oddziaływania wychowawczego (kontraktów, dzienników komunikacji, indywidualnych systemów motywacyjnych itp.),
- organizacja spędzania przerw międzylekcyjnych przez uczniów (podział na strefy dla poszczególnych klas, muzyczne przerwy, audycje z wykorzystaniem szkolnego radiowęzła),
- systematyczne diagnozowanie sytuacji wychowawczej w ośrodku.

Sposoby realizacji szczegółowych zadań wychowawczo - profilaktycznych w danym roku szkolnym z określoną grupą uczniów opracowuje indywidualnie wychowawca klasy w formie Klasowego programu wychowawczo – profilaktycznego. W klasowym programie wychowawczo – profilaktycznym wychowawca uwzględnia możliwości i potrzeby edukacyjno – wychowawczo – rozwojowe uczniów.

VIII. Monitoring i ewaluacja programu

Częściowa ewaluacja programu wychowawczo - profilaktycznego będzie odbywać się w trakcie jego realizacji – na koniec danego roku szkolnego, natomiast całościowa - w czerwcu 2030 roku. Ocena bieżąca dokonywana będzie na zakończenie roku szkolnego poprzez analizę sprawozdań realizatorów programu, wyników klasyfikacji, wyników badań ankietowych i sondaży, obserwacji i spostrzeżeń, wyników prowadzonych diagnoz sytuacji wychowawczej w klasach, opinii i wniosków rodziców. Wnioski z okresowej oceny będą służyły do modyfikowania działań.

W każdym kolejnym roku szkolnym, na podstawie oceny realizacji programu dokonanej na zakończenie roku szkolnego oraz uwzględniając podstawowe kierunki polityki oświatowej państwa na dany rok szkolny będzie opracowywany aneks do programu.